

Što trebate znati o neodređenim gramatičkim članovima:

Neodređeni član u norveškom je zasebna riječ.

- Neodređeni član za imenice muškog roda glasi: **en**
(Primjer: en stol – stolica)
- Neodređeni član za imenice ženskog roda glasi: **ei/en**
(Primjer: ei/en klokke – sat)
- Neodređeni član za imenice srednjeg roda glasi: **et**
(Primjer: et telt – šator)

Što trebate znati o određenim gramatičkim članovima:

Određeni član se u norveškom dodaje imenicama kao sufiks.

- Određeni član za imenice muškog roda u jednini glasi: **-en**
(Primjer: stolen – stolica)
- Određeni član za imenice ženskog roda u jednini glasi: **-a**
(Primjer: klokka – sat)
- Određeni član za imenice srednjeg roda u jednini glasi: **-et**
(Primjer: teltet – šator)

- Određeni član za sve imenice u množini glasi: **-ene**
(Primjeri: stolene – stolice, klokkene – satovi, teltene – šatori)

Što trebate znati o imenicama:

U norveškom se razlikuju tri gramatička roda: muški, ženski i srednji. Imenice muškog i ženskog roda se jednako dekliniraju. Samo imenice srednjeg roda posjeduju posebnu deklinaciju.

Deklinacija imenica u norveškom			
	Muški rod	Ženski rod	Srednji rod
Neodređena jednina	en drikk (piće)	en/ei flaske (boca)	et bryllup (vjenčanje)
Određena jednina	drikken (piće)	flasken/flaska (boca)	bryllupet (vjenčanje)
Neodređena množina	drikker (pića)	flasker (boce)	brylluper (vjenčanja)
Određena Množina	drikkene (pića)	flaskene (boce)	bryllupene (vjenčanja)

Što trebate znati o pridjevima u norveškom:

Pridjevi u norveškom mogu biti u određenom ili neodređenom obliku. Pridjev se uvijek prilagođava rodu imenice, uz koju stoji.

Primjeri:

jedna skupa kuća (m.) – **jedna** skupa jakna (ž.)

et dyrt hus – **ei** dyr jakke

Što trebate znati o pridjevima u neodređenom obliku:

Ispred imenica muškog i ženskog roda stoje pridjevi u jednini u svojoj osnovnoj formi i završavaju na **-e**.

Jednina:

en rask syklist (m) (brz biciklist)

ei stor flaske (ž) (velika boca)

Množina:

raske syklister (brzi biciklisti)

store flasker (velike boce)

Imenice u jednini, koje stoje iza pridjeva srednjeg roda, završavaju uglavnom na **-t**. (Pozor, i ovdje postoji nekoliko iznimki!). U množini završavaju, kao i imenice muškog i ženskog roda, na **-e**.

Jednina:

et snilt barn (milo dijete)

Množina:

snille barn (mila djeca)

Što trebate znati o pridjevima u određenom obliku:

U rečenicama s određenim oblikom pridjeva Vam je potreban i određeni član!

Član (den/det/de) + pridjev + imenica (određeni oblik)

Deklinacija određenih pridjeva

Rod	Jednina	Množina
m	den kalde vinden (hladni vjetar)	de kalde vindene (hladni vjetrovi)
ž	den store senga (veliki krevet)	de store sengene (veliki kreveti)
s	det nye teltet (novi šator)	de nye teltene (novi šatori)

Što trebate znati o komparaciji pridjeva:

1. Komparativ

- U komparativu, pridjevi dobivaju nastavak **-ere**:
Primjer:
fin – **finere** (lijep – ljepši)
- Neki pridjevi (dvo- ili višesložni i s nastavcima -sk, -e, -et) se kompariraju pomoću „**mer**“:
Primjer:
typisk – **mer** typisk (tipičan – tipičniji)

2. Superlativ

- U superlativu, pridjevi dobivaju nastavak **-est**:
Primjer:
fet – fetere – **fetest** (mastan – masniji – najmasniji)
- Neki pridjevi (u komparativu, navedeni) tvore superlativ pomoću „**mest**“:
Primjer:

oppisset – mer oppisset – **most** oppisset (uzbuđen –
uzbuđeniji – najuzbuđeniji)

Što trebate znati o priložima u norveškom:

U norveškom postoje:

1. Prilozi, koji se tvore iz pridjeva:

Oni najčešće dobiju nastavak **-t**.

Primjeri:

en høy lyd – glasan (pridjev) zvuk

Hun snakker høyt. – Ona glasno (prilog) priča.

2. Zasebni prilozi, koji se mogu podijeliti u vremenske, mjesne, uzročne i načinske priloge:

Važni vremenski prilozi:

først (prvo), alltid (uvijek), siden (poslije), nå (kad)

Važni mjesni prilozi:

her (ovdje), der (ondje), oppe (gore), ved (kod)

Važni uzročni prilozi:

fordi (zbog), derfor (stoga), altså (pa)

Važni načinski prilozi:

enkelt (jednostavno), dessverre (nažalost), selvsagt (svakako), bare (samo)

Što trebate znati o glagolima u norveškom:

Glagoli u norveškom se dijele na pet konjugacijskih skupina:

1. Skupina:

Glagoli, kojima osnova završava na dva ili više suglasnika

2. Skupina:

Glagoli, kojima osnova završava na jedan suglasnik ili dvostruki suglasnik

3. Skupina:

Glagoli, kojima osnova završava na -v, -g, -ei ili -øy

4. Skupina:

Jednosložni glagoli

5. Skupina:

Nepravilni glagoli

Konjugacija prezenta, preterita i perfekta

1. Skupina			
Infinitiv	Prezent	Preterit	Perfekt
elske* (voljeti)	elsker	elsket	har elsket

*Osnova: elsk

2. Skupina			
Infinitiv	Prezent	Preterit	Perfekt
kjøpe* (kupiti)	kjøper	kjøpte	har kjøpt

*Osnova: kjøp

3. Skupina			
Infinitiv	Prezent	Preterit	Perfekt
leie* (iznajmiti)	leier	leide	har leid

*Osnova: lei

4. Skupina			
Infinitiv	Prezent	Preterit	Perfekt
bo (stanovati)	bor	bodde	har bodd

Glagol „være“ (biti):

være			
Infinitiv	Prezent	Preterit	Perfekt
være	er	var	har vært

Što trebate znati o futuru u norveškom:

U norveškom postoje tri načina za izražavanje budućeg vremena.

1. Prezent

Pr.:

Jeg **jobber** ikke **i morgen**. (Sutra ne radim)

Ova se mogućnost koristi onda kada se čvrsto određen (danas, sutra...) izraz odnosi na budućnost.

2. „kommer til å“

Pr.:

Det **kommer til å** regne. (Padat će kiša.)

Ako govornik ne može uvjetovati buduće događanje (npr. vrijeme), onda se koristi futur u obliku „kommer til å“.

3. Rečenice sa „skal“ ili „vil“

„**Skal**“ se koristi, kada govornik ima čvrstu namjeru učiniti nešto i može datu situaciju kontrolirati.

Pr.:

Jeg **skal** skrive søknaden min i dag.

(Danas ću napisati svoju prijavnicu za posao.)

„**Vil**“ se koristi, kada govornik ima čvrstu namjeru učiniti nešto, no ne ističe konkretan plan izvođenja.

Pr.:

Jeg **vil** reise verden rundt.

Želim/Hoću propotovati svijetom.)

Što trebate znati o imperativu u norveškom jeziku:

Kako biste tvorili imperativ, Vam je potrebna samo osnova glagola. Osnovu riječi ćete dobiti tako, da infinitivu glagola oduzmete -e na kraju. Glagoli, koji u infinitivu ne završavaju na -e, se ne skraćuju.

Pr.:

Infinitiv: snakke (govoriti) – Imperativ: snakk! (govori!)

Infinitiv: gå (ići) – Imperativ: gå! (idi!)

Negativni imperativ

Negativni imperativ se tvori tako da dodate „ikke“ („ne“) pred imperativ glagola.

Pr.:

Ikke gjør det!

(Ne radi to!)

Što trebate znati o neizravnom govoru u norveškom:

Neizravni govor se u norveškom iznosi promjenom vremena.

Tvorba neizravnog govora		
Izravni govor u ...		Neizravni govor u ...
... prezentu	→	... preteritu
... preteritu	→	... pluskvamperfektu
... perfektu	→	... pluskvamperfektu
... futuru	→	... preteritu glagola „vil“ (pret. „ville“) ili „skal“ (pret. „skulle“), pomoćnim glagolima futura

Pr.:

Olaf sier: „Jeg er sulten.“

(Olaf kaže: „Gladan sam.“)

Olaf sa at han var sulten.

(Olaf kaže, da je gladan.)

Olaf: „Jeg var trøtt.“

(Olaf: „bio sam umoran.“)

Olaf sa at han hadde vært trøtt.

(Olaf reče, da je bio umoran.)

Olaf: „Jeg har løpt fort.“

(Olaf: „Brzo sam trčao.“)

Olaf sa at han hadde løpt fort.

(Olaf reče, da je brzo trčao.)

Olaf: „Je kommer til å være sulten.“

(Olaf: „Bit ću gladan.“)

Olaf sa at han kom til å være sulten.

(Olaf reče, da će biti gladan.)

Što trebate znati o konjunktivu:

Norveški nema vlastitu konjunktivnu formu glagola, nego koristi, pri izricanju želja, pristojnih pitanja i zahtjeva, preterit.

Pr.:

Kunne du være så snill å hjelpe meg?

(Bi mi mogao pomoći, molim te?)

Ville du virkelig gjøre det?

(Bi stvarno to napravio?)

Hadde jeg bare tenkt på det før!

(Da sam bar prije mislio na to!)

Što trebate znati o pasivu:

U norveškom postoje dva načina za tvorbu pasiva.

1. Tvorba pasiva s „bli“ + particip perfekta

Pr.:

Du **blir** forfremmet. (Unapređuje te se.)

Pakken **blir** sendt. (Paket će se poslati.)

2. Tvorba pasiva dodavanjem nastavka -s na infinitiv

Pr.:

Dette må høres. (To bi se trebalo poslušati.)

Her skal det feires! (Ovdje se slavi!)

Što trebate znati o zamjenicama u norveškom:

Osobne zamjenice	
jeg	ja
du	ti
han, hun, den/det*	on, ona, ono
vi	mi
dere	vi
de	oni

* „Den“ i „det“ se uvijek koriste pri neživim predmetima.

Objektni oblik osobnih zamjenica

U norveškom postoji samo jedan objektni oblik za osobne zamjenice: Ovdje se razlikuju dativ i akuzativ.

Objektni oblik osobnih zamjenica	
Objektni oblik	Dativ/Akuzativ
Jednina	
meg	meni/mene
deg	tebi/tebe
ham	njemu/njega
henne	njoj/nju
den/det	njemu/njega
Množina	
oss	nama/nas
dere	vama/vas
dem	njima/njih

Posvojne zamjene

Posvojne zamjenice u norveškom se dekliniraju i prilagođavaju imenici na koju se odnose.

U norveškom posvojne zamjenice uvijek stoje iza imenice na koju se odnose!

Posvojne zamjenice			
Muški rod	Ženski rod	Srednji rod	Množina
min (moj)	mi (moja)	mitt (moje)	mine (moji, moje, moji)
din (tvoj)	di (tvoja)	ditt (tvoje)	dine (tvoji, tvoje, tvoja)
hans (njegov)	hans (njegova)	hans (njegovo)	hans (njegovi, njegove, njegova)
hennes (njen)	hennes (njena)	hennes (njeno)	hennes (njeni, njene, njena)
dens/dets (njegov)	dens/dets (njegova)	dens/dets (njegovo)	dens/dets (njegovi, njegove, njegova)
vår (naš)	vår (naša)	vårt (naše)	våre (naši, naše, naša)
deres (vaš)	deres (vaša)	deres (vaše)	deres (vaši, vaše, vaš)
deres (njihov)	deres (njihova)	deres (njihovo)	deres (njihovi, njihove, njihova)

Što trebate znati o negaciji u norveškom jeziku:

U norveškom se „ikke“ („ne“) koristi za negaciju.

U normalnom slučaju „ikke“ stoji u glavnoj rečenici iza glagola.

Pr.:

Han har **ikke** tid.

(On nema vremena.)

I dag jobber hun **ikke**.

(Ona danas ne radi.)

Kod niječnih pitanja, „ikke“ može stajati ispred ili iza subjekta. Ovdje je važno, želi li se subjekt posebno istaknuti ili ne.

Pr.:

Har du **ikke** tid?

(Nemaš li vremena?)

Har **ikke DU** tid?

(Zar TI nemaš vremena?)

Ako se naredba negira, onda „ikke“ uvijek stoji ispred glagola.

Pr.

Ikke gå! (Ne idi!)

Ikke rop så høyt! (Ne viči tako glasno!)

Najvažniji veznici u norveškom, koje biste trebali znati

Veznici nezavisno složenih rečenica povezuju dvije nezavisne rečenice (Npr. dvije glavne rečenice):

Pr.

Magnus **og** Anna tilbringer sommeren i Trondheim. (Magnus **i** Anna će

provesti ljeto u Trondheimu.)

Vil du helst ha vann **eller** vin? (Želiš li radije vodu **ili** vino?)

Jeg snakker engelsk, **men** jeg snakker ikke fransk. (Govorim engleski, **ali** ne i francuski.)

Veznici zavisno složenih rečenica povezuju glavnu rečenicu sa sporednom.

Pr.

Jeg håper **at** vi kan kjøre ski i år.

(Nadam se, **da** ćemo danas moći skijati.)

Da jeg kom hjem, ventet de andre allerede.

(**Kad** sam došao kući, su drugi već čekali.)

Det vil vise seg **om** du har rett.

(Vidjet ćemo, **da li** si u pravu.)

Brojevi i dani u tjednu na norveškom

Brojevi od jedan do dvadeset	
en/ett	jedan
to	dva
tre	tri
fire	četiri
fem	pet
seks	šest
sju/syv	sedam
åtte	osam
ni	devet
ti	deset
elleve	jedanaest
tolv	dvanaest
tretten	trinaest
fjorten	četrnaest
femten	petnaest
seksten	šesnaest
syttten	sedamnaest
atten	osamnaest

nitten	devetnaest
tjue/tyve	dvadeset

Pr.

Han er **ett** år gammel.

(Ima jednu godinu.)

Bussen kommer om **fem** minutter.

(Autobus dolazi za pet minuta.)

Fire kopper kaffe, takk!

(Četiri šalice kave, molim!)

Jeg var gift i **tolv** år.

(Bio sam dvanaest godina oženjen.)

I sommer skal jeg reise rundt i Norge i **fjorten** dager.

(Na ljeto ću putovati 14 dana kroz Norvešku.)

Dani u tjednu na norveškom	
mandag	ponedjeljak
tirsdag	utorak
onsdag	srijeda
torsdag	četvrtak
fredag	petak
lørdag	subota
søndag	nedjelja

Pr.

Har du tid på **mandag**?

(Imaš li vremena u ponedjeljak?)

Skal vi gå på kino på **onsdag**?

(Hoćemo u srijedu ići u kino?)

På **fredag** skal jeg ut og spise med en arbeidskollega.

(U petak idem na večeru s jednim radnim kolegom.)